

Üniversitenin O Hali, Bu Hali, Şu Hali

15 Temmuz akşamı yaşanan darbe girişimi ve sonrasında yaşananlar Türkiye'nin gidişatında bir kırılma noktası oluşturdu. Darbe sonrası başlatılan devletin askeriye, emniyet, hukuk ve eğitim kurumlarında başlatılan soruşturmalar ve tasfiyeler bu kurumlara onlarca yıldır liyakate uygun olmayan şekilde nasıl yerleştirildiklerini gözler önüne serdi. Her nevi kurum için yapılan giriş sınavlarında, sınav sorularının Gülen cemaatine (şimdi hukuk ve günlük dilimize yerleştirilmiş olan FETÖ'ye) hizmet edenlere nasıl dağıtıldığı "itirafçılar" tarafından tek tek anlatılmakta. Bu durumdan üniversitelerin de payını aldığını görülebiliyoruz.

Öncelikle kamuda tüm izinler iptal edildi. Ardından yurt dışında görevlendirme ile bulunanların on beş gün içinde dönüş yapmaları istendi. Araştırma görevleri nedeniyle dünyanın pek çok yerinde çalışan akademisyenler apar topar görevlerine döndüler. Üniversitelerde, FETÖ ile ilişkisi bulunan kamu görevlileri ile ilgili bilgi ve belgesi olanların 5 Ağustos tarihine kadar bunları ilgili makamlara teslim edilmesi istenerek "jurnalleme" dönemi başlatıldı. Bu soruşturmalar esnasında Cemaate ait bankalarda bir hesabınızın olması yeterli belge sayıldı. Bu esnada Cumhurbaşkanı bütün dekanların istifasını istedi. Daha

sonra istifa eden dekanlar vekâleten görevlerine yeniden atandılar. Bazı üniversitelerin, rektörlük seçimleri darbe girişiminden birkaç hafta önce tamamlanmıştı. Bu üniversitelerin rektör atamaları da gerçekleştirildi.

Her sabah bir başka kamu üniversitesinde cemaate yapılan operasyonun haberiyle güne uyanırken, cemaate yakınlığı ile bilinen pek çok vakıf üniversitesinin kapatılma haberleri gelmeye başladı ve yükseköğretim alanında büyük bir kaos ortaya çıktı. Kapatılan üniversitede henüz okumakta olan öğrencilerin ne yapacağına dair günlerce net bir bilgi ortaya çıkmadı. Önce "garantör" üniversitelerin, kapatılan vakıf üniversite öğrencilerini direkt alacakları açıklandı. Binlerce öğrencinin zaten kendi öğrencilerini zor yetiştirebilen bu kamu üniversitelerine bu şekilde yerleştirilmesinin önümüzdeki dönemde verilecek eğitim kalitesini oldukça etkileyici açıktı. Üst üste YÖKden birbiriyle çelişen açıklamalarla öğrencilerin ve ailelerin kafası iyice karıştırıldı. En sonunda bu öğrencilerin, üniversiteye yerleştirildikleri sene aldıkları puanlarla yeniden tercih yapması ve "özel öğrencilik statüsü"nden yararlanma hakları verildi.

Kapatılan vakıf üniversitelerinin kamulaştırılması yerinde bir karar olmasına rağmen, bu öğrencilerin yeni

kamu üniversitelerinde okuyamayacağı açıklandı. Nitekim yeni üniversitelerin henüz hiçbir akademik ve idari personeli bulunmamaktadır. Kapatılan vakıf üniversitelerinde çalışan akademik ve idari personeli ise gerçekten çok zor bir gelecek beklemektedir. İşsiz kalan akademik personelin fişlenmiş olmaları nedeniyle uzun bir süre hiçbir kamu üniversitesinde kadro alamayacakları açıktır. Aynı şekilde özel sektörün de gü-nümüz koşullarında kendilerini yardımcı olmaları beklenmemektedir.

Recep Tayyip Erdoğan 16 Temmuz günü darbenin "bir lütf" olduğunu belirtmesi ile birlikte gelecek dönemde bizleri nelerin beklediği çoktan anlaşılmıştı. Darbecilerin her türlü kamu kurumundan tasfiyesinin bir şekilde kendisine muhalefet eden her türlü kişinin baskıya uğraması, işinden olması ve tutuklanmasına dönüşmesi uzun sürmedi. Kanun Hükmünde Kararnamelerle, anayasal değişikliğe bile gerek kalmadan başkanlık sistemi fiili olarak hayata geçirildi.

Yeni KHK dönemin "sehven" açığa alınan veya gözaltına alınan birkaç kişi ile başladı her şey. "Barış İçin Akademisyenler Bildirisi"ni imzalamış olan çoğu akademisyen darbeden önce dahi çoktan işten atılma, gözaltına alınıp günlerce avukatlarıyla görüştürülmeme gibi pek çok hukuksuzlukla mücadele içindeydiler. Nihayet

672 sayılı KHK ile "terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyetle bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olmak" gerekçesi ile 2346 öğretim üyesinin üniversiteleri ile ilişkileri kesildi. Bunların içinde "Barış İçin Akademisyenler Bildirisi"ni imzalayan ve/veya Eğitim-Sen üyesi olan 40 öğretim üyesi de bulunuyordu ki bunların için EMO Hasan Balıkcı Onur Ödülü'nü 2012 yılında almış olan Prof. Dr. Onur Hamzaoglu'dur . Bu saldırıların daha başlangıç olduğu açıktır. Üniversitelerde bilim üretme, araştırma yapma ve öğretme havası kalmamıştır. 8.00-17.00 mesai kavramı gelmiş, bu saatten sonra üniversitede çalışma yapmak isteyenlerin her gün ilgili makamlardan izin alması zorunluluğu getirilmiştir. TÜBİTAK'da proje başvuru değerlendirmeleri ve verilmekte olan bazı destekler durdurulması nedeniyle araştırmacılar kaynak sıkıntısına girmiştir.

Bütün bunların yanı sıra günlerdir Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP) ile ilgili yapılan düzenlemeler de çok can yakıcıdır. ÖYP programının amacı, henüz yeterli öğretim üyesi bulunmayan üniversitelerde kadroları bulunan araştırma görevlilerinin, yurt içinde yüksek lisans ve doktora programı olan diğer köklü üniversitelerde lisansüstü eğitimleri boyunca görevlendirilmesi suretiyle lisansüstü eğitimlerini tamamlayarak kadrolarının olduğu bölümlere geri dönerek bu üniversitelerin öğretim üyesi ihtiyacını karşılamaktır. Bu kadroya yerleşen araştırma görevlileri yüklü senetlere imza atarlar ve lisansüstü eğitimleri sona erdiğinde zorunlu hizmetlerini yapmak üzere kadrolarının bulunduğu üniversitelere döner-

ler. Lisansüstü eğitiminin altı ila on yıl arası sürdüğünü göz önüne alırsak, bu kişiler görevlendirildikleri yerlerde uzun bir süre geçirmekte, belki bir aile kurmakta ve bir düzen oluşturmaktadırlar. Geçen sene bu programın sonlandırıldığı YÖK tarafından açıklanmıştı. Yine bu kararı takip eden süreçte, ders aşamasının tamamlayan ÖYP'lilerin, kadrolarının bulunduğu yerlerle geri çağırılmasının önü açılmış, ama nihai karar lisansüstü eğitim danışmanlarına bırakıldığı için fiiliyatta karşılığı olmamıştı. **OHAL sürecinde, ÖYP'lilerin kadroları görece iş güvencesi olan 33/a kadrosundan, sadece lisansüstü eğitimi boyunca kadronun geçerli olduğu 50/d'ye gerekçesiz bir şekilde alınmıştır. Geçmişte bu uygulamanın hukuksuzluğu birçok dava sürecinde kanıtlanmış olmasına rağmen OHAL ile başlayan hukuksuzluklar zincirine sadece yeni bir halka eklenmiştir.** Durumun FETÖ ile mücadele nedeniyle yapıldığı gösterilmek istense de, asıl sebebin ÖYP kadrolarında bulunan kişilere, geri döndüğünde yardımcı doçent kadrosunu vermek zorunda olan üniversitelerin, istemedikleri kişileri almamasını sağlamak olduğu düşünülmektedir. Nitekim tam bu süreçte doktorasını tamamlamış bir kişinin kadrosunun 50/d olması durumunda işine son verip vermemek tamamen kadrosunun bulunduğu üniversitenin inisiyatifine kalmıştır. Bu durum bin-

lerce ÖYP'liyi mağdur etmiş, insanları işsizlik ve belirsiz bir geleceğin korkusuna sürüklemiştir. Öğretim planlarını var olan kadrolarına göre düzenlemiş olan üniversite ve bölümlerin de, ÖYP'lilerin üniversitelerine geri dönmeleri durumunda nasıl sürdürebileceği de merak konusudur. Bu noktada her gün YÖK yeni bir açıklama yapmakta ama durumu bir türlü netleştirememektedir .

Akademisyenlerin, bilim insanlarının, bilgiye ve öğrenmeye değer verenlerin iktidar tarafından sistematik olarak aşağılandığı, değersizleştirildiği yıllardan geçerek bu günlere gelindir. Yükseköğretim sistemini bu denli karıştıran, özgür düşünen ve muhalefet yapan bilim insanlarını halkın gözünde "terörist" ilan eden bu yapıya akademinin kendi içinden ve dışarıdan dışı dokunur bir tepkinin oluşmaması bu itibarsızlaştırma çalışmalarının ürünüdür.

Buna rağmen Kocaeli Üniversitesi'nden bahsi geçen KHK ile atılan 19 akademisyen ile yapılan dayanışmanın ürünü olan Kocaeli Dayanışma Akademisi'nin 28 Eylül 2016 tarihinde yapılan açılışında Yrd. Doç. Dr. Hülya Kendir'in söylediği gibi "Hiçbir yere gitmiyoruz! Bize yakışır işler yapacağız ve üretmeye devam edeceğiz!"

http://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=92871&tipi=70&sube=0#.VK6wvCLQ2w

<http://www.yok.gov.tr/web/guest/oyp-li-arastirma-gorevlilerinin-50d-ye-donusturulmesi-hakkinda-genelge>

<http://www.yok.gov.tr/web/guest/oyp-li-arastirma-gorevlilerinin-50d-ye-donusturulmesi-hakkinda-ikinci-genelge>